

Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2010 жылғы 1 қарашадағы ағымдағы жағдайы

2010 жылғы 1 қарашада 13 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. 2010 жылғы қазан айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

15 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 12 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 10 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 2 163,1 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 7 931 697 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы қазан айында 28 130 (0,4%) ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да 39 млрд. теңгеге (1,8%) ұлғайды.

2010 жылғы 1 қараша айында міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны бұрынғыша 4 қорда жинақталды: «Қазақстан Халық Банкі» – 25,7%, «МЖЗҚ» – 22,3%, «Ұлар Үміт» – 14,0% және «БТА Қазақстан» – 9,9% немесе олардың үлесіне барлық қорлар салымшыларының жалпы санының 71,9%-ы келеді.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы 1 қараша айында жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгемден 39 801 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы қазан айында 111 бірлікке (0,3%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 98,7 млн. теңгемден 4 051 болды. Ерікті кәсіби зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2010 жылғы қазан айында 2 бірлікке азайды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2010 жылғы қазан айында 39,1 млрд. теңгеге (1,8%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қараша айында 2 168,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың қазан айында 30,3 млрд. теңгеге (1,8%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қараша айында 1 750,7 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 545,5 млрд. теңге болды. 2010 жылғы қазан айында «таза» инвестициялық кіріс 13,0 млрд. теңгеге (2,4%)

ұлғайды.

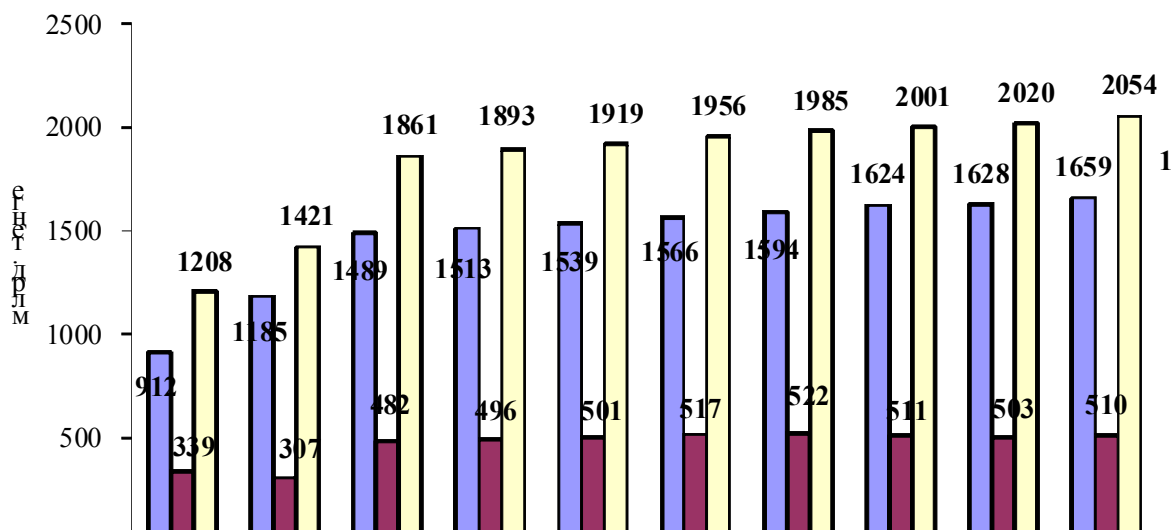
Салымшылардың (алушылардың) 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап 2010 жылғы 1 қарашаға дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

Күні	млрд. теңге				
	1.01.09	1.01.10	1.11.10	1.01.10 салыстырғандағы өсім	1.01.10 салыстырғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 420,5	1 860,5	2 168,7	308,2	16,6
Зейнетақы жарналары	1 184,7	1 488,8	1 750,7	261,9	17,6
«Таза» инвестициялық кіріс	307,0	481,7	545,5	63,8	13,2
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	21,6	25,9	25,2	-	- 0,7 %-дық тармақ

Көрсетілген кестеден жинақталған зейнетақы қаражатының өсімі жылдың басынан бастап 308,2 млрд. теңгені құрағаны байқалады. Жинақталған зейнетақы қаражатының орташа айлық өсімі 30,8 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 қараша айында ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 4 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 679,4 млрд. теңге (31,3%), «МЖЗҚ» – 357,1 млрд. теңге (16,5%), «ҰларҮміт» – 304,1 млрд. теңге (14,0%) және «БТА Қазақстан» – 179,0 млрд. теңге (8,3%) немесе жиынтығында осы 4 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 70,1%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы аудармау, жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау және зейнетақы активтерін тиісінше басқармау үшін өсімпұл сомасы қазан айында 0,4 млрд. теңгеге (3,2%) ұлғайып, 2010 жылғы 1 қараша айында 12,9 млрд. теңге болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 177,4 млрд. теңге болды немесе қазан айында 4,1 млрд. теңгеге (2,4%) өсті. Қорлар 2010 жылдың басынан бастап алушыларға жалпы сомасы 45,2 млрд. теңгеге (34,2%) зейнетақы төлемдерін жүзеге асырды.

Ағымдағы жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес

сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 8,9 млрд. теңгеге 4 511 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қараша айында 12,7 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты Агенттіктің сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

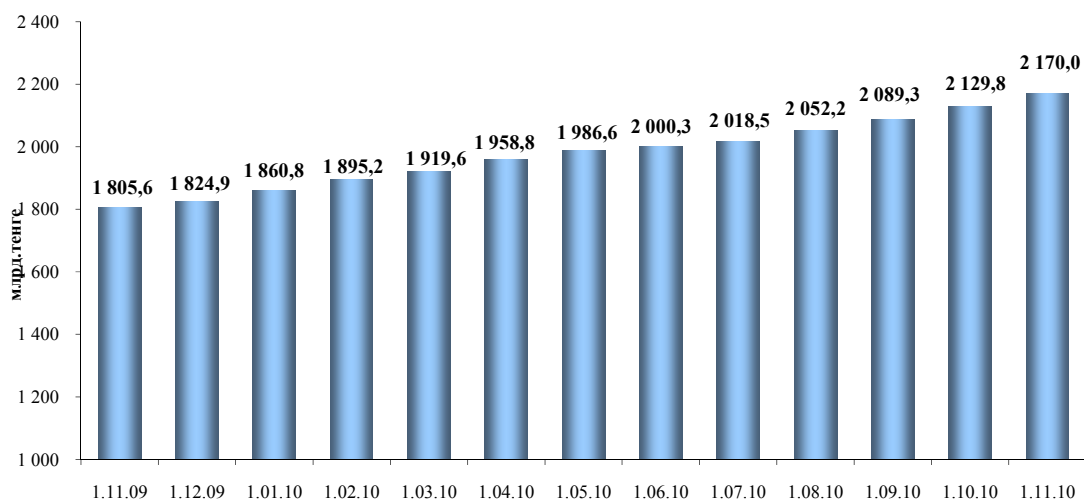
2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару қазан айында 33,6 млрд. теңгеге (3,6%) ұлғайып, 1 032,2 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі қазан айында 40,2 млрд. теңгеге немесе 1,89%-ға өсіп, 2 170,0 млрд. теңге болды.

2009 жылғы 1 қарашадан бастап 2010 жылғы 1 қарашаға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 30,34 млрд. теңге болды.

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

Зейнетақы активтерінің жиынтықты көлемін бөлу

ЗАИБЖАҰ/ ЖЗҚ	зейнетақы активтері	
	млн. теңге	%-бен
«Қазақстан Халық Банкі жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ еншілес ұйымы	680 595	31,36
"ГНПФ" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	358 139	16,50
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ" АҚ	350 930	16,18
"ҰларҮміт" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	303 307	13,99
"АМАНАТ ҚАЗАҚСТАН жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	47 623	2,19
«БТА Банкі» АҚ еншілес ұйымы «БТА Қазақстан жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ	178 098	8,21
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ ЕҰ)	143 320	6,60

"ГРАНТУМ жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ («Қазкоммерцбанк» АҚ еншілес ұйымы)	143 320	6,60
«Капитал» ЖЗҚ» АҚ - «Банк ЦентрКредит» АҚ еншілес ұйымы	105 845	4,89
"Мұнайгаз - Дем" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	74 536	3,43
"Еуразиялық жинақтаушы зейнетақы қоры " АҚ	71 392	3,29
"Нұр-Траст" ЗАИБЖАҰ" АҚ, "Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы	65 596	3,02
"Нұрбанк" АҚ еншілес ұйымы "Атамекен" жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	65 596	3,02
"Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	60 404	2,78
"РЕСПУБЛИКА жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	56 400	2,60
"Қазақмыс жинақтаушы зейнетақы қоры" АҚ	24 764	1,14
Барлық ЖЗҚ бойынша жиынтығы	2 170 019	100

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі ағымдағы жылдың қазан айында 31,8 млрд. теңгеге немесе 1,52%-ға өсіп, 2010 жылғы 1 қараша айында 2 130,4 млрд. теңгені құрады.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздарының жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 47,76%-ын (1 017,4 млрд. теңге) құрайды және 1 қыркүйектегі жағдай бойынша осыған ұқсас көрсеткішке қатысты 6,58%-ға немесе 62,8 млрд. теңгеге ұлғайды. 1 қарашадағы жағдай бойынша мемлекеттік емес бағалы қағаздардың үлесі инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 33,75%-ын құрады (719,1 млрд. теңге).

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.10.2010ж.		1.11.2010ж.	
	млн. тенге	%	млн. тенге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	954 618	45,49	1 017 403	47,76
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	830 326	39,56	840 040	39,43
Ұлттық Банктің ноттары	124 162	5,92	169 804	7,97
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	130	0,01	7 559	0,35
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	191 314	9,12	167 912	7,88
акциялар	43 665	2,08	37 481	1,76
облигациялар	147 649	7,04	130 431	6,12
Шетел инвестициялық қорларының пайлары				
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	42 551	2,03	44 291	2,08
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	41 358	1,97	24 838	1,17
Тазартылған алтын	24 956	1,19	29 126	1,37
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	717 091	34,17	719 076	33,75
акциялар	178 469	8,51	182 292	8,56
облигациялар, оның ішінде:	538 622	25,66	536 784	25,20
шетел валютасында номинирленген	54 438	2,59	12 475	0,59
теңгеге номинирленген	484 184	23,07	524 309	24,61
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	127 321	6,06	128 281	6,02
Туынды бағалы қағаздар	-603	-0,03	-566	-0,03
Жиынтығы	2 098 606	100	2 130 361	100

Эмитенттер бағалы қағаздар шығарылымы бойынша дефолтқа жол берген бағалы қағаздардың үлесі 2010 жылғы 1 қарашада зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 3,2%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 69,0 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

– 2005 жылғы қазан – 2010 жылғы қазан кезеңінде – 43,92%. Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті – 41,67% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 61,31%);

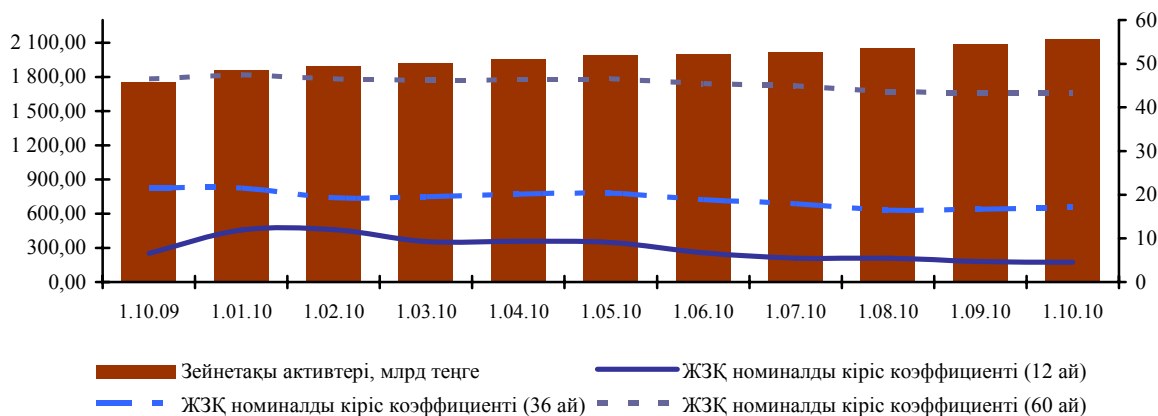
– 2007 жылғы қазан – 2010 жылғы қазан кезеңінде – 16,78% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 29,30%);

– 2009 жылғы қазан – 2010 жылғы қазан кезеңінде – 3,97% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның деңгейі – 7,30%) құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2010 жылғы 1 қарашада алдыңғы айдың көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,63 пайыздық тармаққа азайды;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,33 пайыздық тармаққа өсті;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,57 пайыздық тармаққа өсті.

Қорлардың зейнетақы активтерінің және номиналды кіріс коэффициенттерінің арақатынасы

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 81,6 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 44,1 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 54,1%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 86,7 млрд. теңге болды.

2010 жылғы қаңтар-қазан айларында 5 қор («Ұлар Үміт», «АМАНАТ Қазақстан», «БТА Қазақстан», «Қазақмыс» және «Республика») жалпы сомасы 2,1 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 8 қор жалпы сомасы 8,9 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2010 жылғы 1 қарашадағы 6,8 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2010 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 69,0 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 79,69%-ы болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 61,8%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 13,7%, «Кері РЕПО» операцияларына - 1,4% инвестициялады, екінші

деңгейдегі банктердегі салымдарға – 19,6%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 3,5%-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.05	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.11.10
ЖІӨ млрд.теңге	5 870,1	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	17 007,6	19 303,6 *
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,2	8,7	9,0	9,4	8,8	10,9	11,2
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,5	6,9	6,7	7,1	7,4	8,8	9,1
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,0	2,1	2,5	2,6	1,9	2,8	2,8
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4

* - Қазақстан Республикасы Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері